

KAUNO
KOLEGIJA

VERSLO IR MOKSLO FORUMAS
BUSINESS AND SCIENCE FORUM

**ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PLĖTRA
LIETUVOJE IR ES /
DEVELOPMENT OF THE CIRCULAR
ECONOMY IN LITHUANIA AND THE EU**

PRANEŠIMŲ TEZĖS
ABSTRACTS

KAUNAS, 2023

Sudarytojai:

Gelmina Motiejūnė
Ramunė Bagočiūnaitė
Lina Navalinskaitė
Gytis Dubovikas

Redagavo:

Emilija Sutkuvienė

BENDRAUKIME:

Kauno kolegijos Verslo fakultetas

Prepared by:

Gelmina Motiejūnė
Ramunė Bagočiūnaitė
Lina Navalinskaitė
Gytis Dubovikas

Edited by:

Emilija Sutkuvienė

FIND US ONLINE:

The Faculty of Business of the
Kauno kolegija Higher Education Institution

Kaunas, 2023

ISBN 978-9955-27-626-5

© Kauno kolegija
Kauno kolegija Higher Education Institution

MIELI SKAITYTOJAI,

jau trečius metus iš eilės, siekiant pozityvių pokyčių, Kauno kolegijos Verslo fakulteto Verslo centras kviečia akademinę bendruomenę bei verslo sektoriaus atstovus diskutuoti ir gilinti žinias žiedinės ekonomikos plėtros tema.

2022 m. lapkričio 25 d. vyko tarptautinis verslo ir mokslo forumas „Žiedinės ekonomikos plėtra Lietuvoje ir ES“. Šis leidinys apibendrina renginio metu išsakytas aktualias mintis ir visuomenei svarbią informaciją žiedinės ekonomikos kontekste.

Su šiuo leidiniu kviečiame susipažinti visus akademinės bendruomenės narius bei verslo atstovus.

DEAR READERS,

For the third year in a row, in order to achieve positive changes, the Business Centre of the Faculty of Business of the Kauno kolegija Higher Education Institution invites the academic community and representatives of the business sector to discuss and deepen their knowledge on the topic of circular economy development.

On 25 November 2022, the Business and Science Forum "Circular Economy Development in Lithuania and the EU" took place. This publication summarizes the important ideas and information of public interest presented during the event in the context of the circular economy. All members of the academic community and business representatives are invited to get acquainted to this publication.

ŽIEDINĖ EKONOMIKA

2022 m. balandžio mėnesį JT Klimato kaitos komisija pranešė niūrią žinią – jei niekas nesikeis, vidutinė temperatūra dar šį šimtmetį padidės daugiau nei 3 laipsniais: t.y. daugiau nei vadinamosios „ribinės“ vertės. Mokslininkai įspėja, kad atšilimas, viršijantis šią ribą, gali pastūmėti Žemę į negyvenamą šiltnamio būseną. Visgi, per kelerius metus ėmėsi veiksmų radikaliai mažinti emisijas, galime ir neviršyti 1,5 laipsnio ribos. Atsakomybė už aplinką ir žalieji įgūdžiai reikalingi visiems, ne tik vartotojams ir piliečiams, bet ir sprendimus priimančioms asmenims, įmonėms ir darbuotojams.

2022 metų forumo duris atvėrusi **Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos vyr. specialistė Virginija Vingrienė**, įsitikinusi: „Žiedinės ekonomikos kelias yra šiandienos iššūkis mums visiems, tačiau tai – iššūkis suteikiantis ekonominių galimybių. O tie, kurie sugeba iššūkius paversti galimybėmis ir jomis pasinaudoti, visada laimi!“ Pasak V. Vingrienės, šiandieniniai gerosios praktikos pavyzdžiai, pristatyti forumo metu, patvirtina, kad žiedinės ekonomikos kelias – tai ne tik reguliacinis spaudimas ar būtinybė, kurią sukuria aplinkosaugos situacija ar geopolitinės problemos, bet ir naujo pobūdžio pažangi perspektyva. „Tai jau įrodė mūsų verslo entuziastai, kurie išmintingai pasuko naujais, dar neišbandytais keliais ir aiškiai įžvelgė didžiulius žiedinės ekonomikos privalumus aplinkosauginiu, ekonominiu ir socialiniu lygmeniu.“

Forumo moderatore, **Lietuvos atsakingo verslo asociacijos (LAVA) vadovė, Audronė Alijošūtė-Paulauskienė** įvardijo naujausius žiediškumo rodiklius. „Circularity Gap Report“, kur kasmet vertinama žiediškumo būklė, ką tik paskelbė 2022 m. ataskaitinius duomenis. Pirmojoje ataskaitoje buvo nustatyta, kad 2018 m. mūsų pasaulis buvo tik 9,1% žiedinis, egzistuoja didžiulis žiediškumo atotrūkis. Paskutinėje ataskaitoje teigiama, kad mūsų pasaulis yra tik 8,6% žiedinis. „Žiediškumas turi ateiti į kasdienį gyvenimą, jis turėtų būti būsto ir infrastruktūros dalis, paslaugų, mitybos, sveikatos priežiūros, judumo, pagamintų prekių ir ryšių dalis. Ir, žinoma, jis turi būti švietimo dalis. Radikalūs socialiniai ir technologiškai inovatyvūs sprendimai, kuriais siekiama pagerinti žmonių ir planetos sveikatą, gali mus pastūmėti į kitą lygmenį. Nė vienas iš sektorių negali to padaryti vienas, turime drauge rasti būdus susitarti dėl sprendimų, kurie turėtų teigiamos reikšmės mūsų kasdieniam gyvenimui, savivaldybėms, regionams ir šalims.“

CIRCULAR ECONOMY

In April 2022, the UN Commission on Climate Change announced the grim news that, if nothing changes, the average temperature will rise by more than 3 degrees this century: more than the so-called "threshold" values. Scientists warn that warming above this threshold could push the Earth into an uninhabitable greenhouse state. However, if we take drastic action to reduce emissions within a few years, we can stay below the 1.5 degree limit. Environmental responsibility and green skills are needed for everyone, not only consumers and citizens, but also decision-makers, businesses and workers.

Virginija Vingrienė, Senior Specialist at the Ministry of the Environment of the Republic of Lithuania, who opened the doors of the 2022 forum, shares that "the circular economy way is today's challenge for all of us, but it is a challenge that brings economic opportunities. And those who are able to turn challenges into opportunities and take advantage of them, always win! The examples of today's good practices that you will present confirm that the path of the circular economy is not only a regulatory pressure, or a necessity forced by the environmental situation or geopolitical problems, but also a new kind of advanced perspective. This is already proven by our business enthusiasts, who have wisely taken new, untested paths and clearly seen the huge advantages of circularity on an environmental, economic, and social level."

The moderator of the forum, **Audronė Alijošiutė-Paulauskienė, Head of the Lithuanian Association for Responsible Business (LAVA)**, pointed out the latest indicators of circularity. "Circularity Gap Report", that every year measures the state of circularity, just published the reporting data for 2022. The first report established that our world is only 9.1% circular in 2018, leaving a massive circularity gap. The last report states that our world is only 8.6% circular. "Circularity should come to everyday life, it should be part of housing and infrastructure, part of services, nutrition, healthcare, mobility, manufactured goods and communication. And of course, it must be a part of education. Radical social and technologically innovative solutions to improve human and planetary health may drive us to the other level. None of the sectors can do it alone, we must find and agree on solutions for our daily life, for municipalities and regions and countries."

“

**WORLDWIDE, MORE THAN
9 MILLION TREES ARE CUT
DOWN EVERY YEAR TO
PRODUCE CUPS AND ONLY
LESS THAN 1% OF THIS
PACKAGING IS RECYCLED
OR OTHERWISE RECOVERED
RAW MATERIAL**

**VALDONĖ DAUGĖLAITĖ ŠUŠKEVIČĖ,
CO-FOUNDER OF THE ENVIRONMENTAL
INITIATIVE CUPCUP**

”

Valdonė Daugėlaitė Šuškevičė – socialinės, aplinkosauginės iniciatyvos „CupCup“ bendrąjūrėja, tarptautinės konferencijos „Packaging Forum*2023“ organizatorė, KTU doktorantė, tirianti vienkartinę pakuočių medžiagų įtraukimą į žiedinę ekonomiką.

PAKARTOTINIO PAKUOČIŲ NAUDOJIMO SISTEMOS PLĖTRA LIETUVOJE – GEROJI VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „CUPCUP“ PRAKTIKA

Valdonė Daugėlaitė Šuškevičė – co-founder of the environmental initiative CupCup, organizer of the international conference "Packaging Forum*2023", PhD student at KTU, researching the inclusion of single-use packaging materials in the circular economy.

DEVELOPMENT OF PACKAGING REUSE SYSTEMS IN LITHUANIA – GOOD PRACTICES FROM CUPCUP

Kiekvienais metais pasaulyje sunaudojama apie 500 milijardų vienkartinų puodelių, kurie nesuyra ir dažnu atveju atsiduria jūroje. Vien Lietuvoje kasmet susidaro daugiau kaip 40 mln. vienkartinų popierinių kavos puodelių. Pasaulyje kasmet iškertama virš 9 milijonų medžių šiems puodeliams gaminti. Ir tik mažiau nei 1% šių pakuočių yra perdirbama ar kitaip atgaunama žaliava. Kyla klausimas, o jei galėtume padėti pasauliui, nekeisdami nei vieno savo įpročio?

„CupCup“ – tai socialinė, aplinkosauginė iniciatyva, kurios tikslas – teikti daugkartinio naudojimo puodelius kavinių tinklams, festivaliams, renginių vietoms, kitoms judrioms zonoms, siekiant pereiti prie uždaro ciklo veiklos modelių ir mažinti susidarančių atliekų kiekį.

„CupCup“ – daugiau nei puodeliai, tai – vizija sukurti visuomenę be atliekų. Daugkartiniai „CupCup“ sprendimai paremti principu „pasiimti – panaudoti – grąžinti“.

Šiuo metu visuomenė yra įstrigusi linijiniame „imti – naudoti – išmesti“ modelyje, kuriuo generuojami didžiuliai kiekiai atliekų bei švaistomi vertingi Žemės resursai.

Around 500 billion disposable cups are used worldwide each year, which don't break down and often end up in the sea. In Lithuania alone, more than 40 million disposable paper coffee cups are generated each year. Worldwide, more than 9 million trees are cut down every year to produce these cups. And only less than 1% of this packaging is recycled or otherwise recovered raw material. The question is, what if we could help the world without changing a single habit of ours?

CupCup is a social-environmental initiative, which aim is to provide reusable cups to café chains, festivals, venues and other busy areas in order to move towards closed-loop models and reduce waste.

CupCup – more than cups – is a vision to create a waste-free society. CupCup's reusable solutions are based on the principle: take-use-return.

Currently, society is stuck in a linear take-use-throw model – generating huge amounts of waste and wasting the Earth's precious resources.

Siekiant sumažinti poveikį aplinkai, aktualu pereiti prie žiedinės ekonomikos sistemos integracijos.

Festivaliai ir renginiai per trumpą laiką tarpą sugeneruoja daugybę vienkartinių pakuočių atliekų. Vien 2019 metų vasarą, taikant daugkartinių „CupCup“ puodelių sistemas 7 Lietuvos festivaliuose, išvengta daugiau kaip 722 kg vienkartinio plastiko atliekų. Iki 2021 metų 60 didžiųjų nepriklausomų pasaulio festivalių įsipareigojo uždrausti vienkartinį plastiką.

Valdonė Daugėlaitė Šuškevičė pranešimo metu taip pat pristatė tarptautinę konferenciją „Packaging Forum*2023“. Ši konferencija – tai pirmasis bandymas Lietuvoje suburti tarptautinę pakuočių gamintojų bendruomenę, siekiant kurti vertingas partnerystes, dalintis gerąja patirtimi, keistis kontaktais ir bendromis pastangomis siekti pakuočių žiediško bei tvarumo.

Pakuotės tvarumas yra sudėtingas klausimas. Tvarumo vertinimas turi būti atliekamas, taikant sisteminį požiūrį bei naudojant tinkamus įrankius.

In order to reduce the environmental impact, it is essential to move towards the integration of the circular economy.

Festivals and events generate a lot of disposable packaging waste in a short space of time. In the summer of 2019 alone, more than 722 kg of single-use plastic waste was avoided at 7 Lithuanian festivals by using reusable CupCup systems. By 2021, 60 of the world's major independent festivals have pledged to ban single-use plastics.

Valdonė Daugėlaitė Šuškevičė also presented the Packaging Forum. The Packaging Forum is the first attempt to bring together the international packaging community in Lithuania in order to build valuable partnerships, share best practices, exchange contacts and work together to improve the environmental friendliness and sustainability of packaging.

Packaging sustainability is a complex issue. Sustainability assessment needs to be carried out in a systematic approach and using appropriate tools.

Pakuotės tvarumo tematika – plati ir dažnai paremta nuomonėmis, o ne moksliniais duomenimis.

Tvarumas – tai dilema, kurią siekiama spręsti renginio metu. Pakuotės patogumas ir patikimumas yra tvarumo dalis. Turety būti ne tik matuojama anglies dioksido emisija ir skatinamas perdirbimas, tačiau ir užtikrinama pagrindinė pakuotės funkcija, t. y. gaminių apsaugojimas ir tinkamas prekių pristatymas bei judėjimas. Pakuotė turi atitikti vartotojo poreikius, o tinkamai parinkta pakuotė ne tik sumažina produktų kiekius ir nuostolius/atliekas, bet ir prisideda prie socialinių problemų sprendimo.

Žiedinės ekonomikos principu perdirbant pakuotes, sumažinamas atliekų kiekis, taip pat sunaudojama mažiau energijos bei vandens, nei taikant tradicinius metodus, todėl šiuo principu gaminama pakuotė gali prisidėti prie išteklių tausojimo.

Žaliosios pakuotės yra perdirbamos, kompostuojamos arba skirtos naudoti pakartotinai, todėl poveikis aplinkai mažinamas dar labiau.

The topic of packaging sustainability is broad and often based on opinions rather than scientific calculations.

Sustainability is the dilemma that the event aims to address. Convenience and reliability of packaging are part of sustainability. In addition to measuring carbon emissions and promoting recycling, packaging has to fulfill its primary function of protecting products and ensuring proper delivery and movement of goods. Packaging must meet the needs of the consumer, and properly selected packaging not only reduces product and loss/waste but also contributes to solving social problems.

By applying circular economy principles to the design of packaging or packaging systems, waste is reduced and energy and water consumption are lower than for traditional packaging, so circular packaging can contribute to resource conservation.

Green packaging is recyclable, compostable or reusable, which further reduces the environmental impact.

“

**CIRCULAR ECONOMY
REQUIRES CRITICAL
THINKING AND EMOTIONAL
INTELLIGENCE IN ORDER
TO CONTROL THE IMPULSE
OF THROWING AWAY AND
BUYING SOMETHING NEW**

**JESMOND FRIGGIERI,
DIRECTOR AND PRINCIPAL OF MALTA
LEADERSHIP INSTITUTE**

”

ŽIEDINĖS EKONOMIKOS PSICHOLOGIJA

Jesmond Friggieri – Maltos lyderystės instituto direktorius ir vadovas, verslo konsultantas, treneris ir mentorius, laisvai samdomas vadybos ir minkštųjų įgūdžių treneris.

Daugeliui atrodo, kad žiedinės ekonomikos koncepcijos vystymas yra naujoviškas ir aktualus. Tačiau tiems, kurie gyveno po Antrojo pasaulinio karo, ir tiems, kurie kenčia skurdą bei turi labai mažai lėšų, žiedinė ekonomika buvo vienintelė galimybė išgyventi.

THE PSYCHOLOGY BEHIND CIRCULAR ECONOMY

Jesmond Friggieri – director and principal of the Malta Leadership Institute, counselor, business consultant, coach and mentor, freelance trainer in management and soft skills.

It seems to many that the development of circular economy concept is something innovative and actual. However, for those who lived post-World War II and for those who are suffering poverty and have very low means, the circular economy was the only option for how they could survive.

Mūsų vakarietiškame pasaulyje, kuriame vartotojiškumas tapo norma, o principas „imk, naudok ir išmesk“ tapo kasdienio gyvenimo dalimi, produktų gyvavimo ciklas sutrumpėjo iki minimumo.

Kasdieniam gyvenime pagrindiniu pasirinkimu tapo išmesti, o ne taisyti ir remontuoti, kadangi pastarasis būdas brangesnis. Tai sąlygojo mąstysena, kad pakartotinai naudoti, perdirbti ir mažinti yra gėdinga bei nemadinga.

Žiedinės ekonomikos koncepcija bando sugrąžinti šią mąstyseną į ankstesnius laikus, kai kiekviena daikto dalis buvo laikoma vertinga ir galėjo būti panaudota pakartotinai.

Paprasti to pavyzdžiai gali būti pasitelkiami iš įvairių sektorių, pavyzdžiui, žemės ūkio, kur gyvūninės kilmės atliekos perdirbamos ir naudojamos kaip trąšos, automobilių sektoriaus, kur naudotos dalys atnaujinamos ir perparduodamos, taip pat statybų pramonės, kur šiukšlės naudojamos melioracijai ir kt.

Our western world where consumerism has become the norm and the concept of "take, use and throw" has become part of everyday life, with product life cycles have been reduced to a clear minimum.

In everyday life, the main option is to throw away rather than fix and repair as it is more costly, creating a mindset where "Reuse, Recycle and Reduce" is shameful and not fashionable.

The concept of circular economy tries to reverse back this mindset to the old days where every part of an object is precious and possibly could be re-used.

Simple examples from various sectors such as in the agriculture sector where animal waste is recycled and used as fertilizer; in the automobile sector, reconditioning used parts and reselling them and in the construction industry, using debris for land reclamation, etc.

Galima rasti bent keletą tokių pavyzdžių, kai natūraliu požiūriu buvo laikomas pakartotinis naudojimas, o tai savaime reiškė ir atliekų mažinimą. Pavyzdžiui, anksčiau šeimose buvo įprasta, kad vaikai naudojo dėvėtus drabužius ir paveldėdavo juos iš savo brolių ar seserų, kadangi šeimos buvo didelės ir neturtingos.

Aplinkosaugininkai, o po jų ir ES bei kitos svarbios institucijos, pastaraisiais metais atgaivino šią žiedinės ekonomikos koncepciją kaip klimato kaitos strategijos dalį. Nors įvairios iniciatyvos ir įmonės ėmėsi šio iššūkio, tačiau šiuo metu tiek politiniais, tiek bendruomeniniais aspektais vis dar esame labai atsilikę.

Siekiant, kad žiedinė ekonomika būtų sėkminga, turi keistis visa kultūra, o tam prireiks ne vienerių metų. Kaip vartotojiškumas netapo įpročiu per vieną dieną, taip pat užtruks laiko kartoms įgyti įprotį du kartus pagalvoti, ar tikrai verta išmesti dar gerą, veikiantį daiktą.

We can find several such examples where the natural and 'normal' attitude was to re-use which automatically meant reducing waste. In families, it was the norm that children used second hand clothes and inherited clothes from their siblings when families were big and poor.

During these last years, environmentalists, followed by the EU and also other important institutions, revived this concept of circular economy as part of the climate change strategy. Though various initiatives and companies have taken up the challenge, however we are very far back both from the political side and also from the community side.

In order for the circular economy to be successful, it needs a culture change meaning that this would take years and years. Like consumerism has taken years to become part of the everyday habits of individuals, likewise it will take time that generations would reverse the way of thinking and make it habitual that they think twice before throwing away something even if it is still good.

Nors jau yra parengtos švietimo programos ir paruošti teisės aktai, žmonėms nėra ir nebus labai lengva pakeisti mąstyseną bei įpročius. Turime suprasti, kad vartotojiškumas patenkina natūralų malonumo ir jaudulio instinktą, norą turėti kažką naujo, kitokio ir šis pojūtis patiriamas akimirksniu.

Žiedinė ekonomika reikalauja kritinio mąstymo ir emocinio intelekto tam, kad būtų galima suvaldyti impulsą išmesti ir nusipirkti kažką naujo.

Taigi žiedinė ekonomika prieštarauja visoms žinioms, kurias nuolat girdime iš bulvarinės žiniasklaidos ir tam, kad įveiktume šį iššūkį, pirmiausia turime pakeisti savo gyvenimo būdą bei mąstymą. „Electrowaste Ltd“ yra paprastas šios koncepcijos pavyzdys, kai sena elektroninė įranga išardoma ir vėl paverčiama žaliavomis. (<http://www.electrowastemalta.com/about-us>). Jei kiekvienas žmogus įdės bent mažą indėlį, tikiu, kad pakeisime mus supantį pasaulį į geresnį.

While educational programmes and legislators are set in place, it will not be very easy for individuals to change their mindset and change their habits. We need to understand that consumerism satisfies the natural instinct of pleasure and excitement, of having something new, different and this sensation is instant.

Circular economy requires critical thinking and emotional intelligence in order to control the impulse of throwing away and buying something new.

Thus circular economy goes against all odds of the message that we constantly receive through the media of quick fixes and in order that we overcome the challenge, we need to change our lifestyles and our ways of thinking. Electrowaste Ltd is a simple example of this concept where old electronic equipment is dismantled and brought back to raw materials. (<http://www.electrowastemalta.com/about-us>). If every person does their small part, I believe that we can change the world around us to a better place.

“

OVER THE PAST 30 YEARS,
A LOT OF EFFORT HAS BEEN
PUT INTO CREATING A
DIALOGUE WITH THE PUBLIC
AND PROVING THAT
THE COMPANY CAN OPERATE
SAFELY, ECOLOGICALLY
AND SUSTAINABLY

RITA PAUKŠTĖ,
HEAD OF THE LITHUANIAN COMPANY
“TOKSIKA” LABORATORY

”

ATLIEKŲ TVARKYMO IŠŠŪKIAI LIETUVOJE

Rita Paukštė – Lietuvos įmonės „Toksika“ laboratorijos vedėja.

1992 m. įkurta „Toksika“ yra licencijuota pavojingų atliekų tvarkymo įmonė, kurios veikla – pavojingų atliekų surinkimas, transportavimas, laikinas saugojimas, deginimas, pavojingų atliekų šalinimas sąvartyne ir tvarkymas kitais būdais. Bendrovė yra įregistruota Atliekas tvarkančių įmonių registre ir turi licenciją tvarkyti visas šalyje susidarancias pavojingas atliekas, taip pat turi teisę rinkti, saugoti ir tvarkyti daugelį nepavojingų atliekų.

CHALLENGES OF WASTE MANAGEMENT IN LITHUANIA

Rita Paukštė – head of the Lithuanian company “Toksika” laboratory.

“Toksika” was founded in 1992. It is a licensed hazardous waste management company, which activities are hazardous waste collection, transportation, temporary storage, incineration, disposal of hazardous waste in a landfill, and handling in other ways. The company is registered in the Register of Waste Management Companies and has a license to manage all hazardous waste generated in the country, and also has the right to collect, store and manage many non-hazardous wastes.

UAB „Toksika“ yra viena didžiausių pavojingų atliekų tvarkymo įmonių Lietuvoje, valdanti pavojingų atliekų deginimo įrenginį ir pavojingų atliekų sąvartyną.

Bendrovė šalina didžiąją dalį savo veiklos metu surinktų ir susidariusių pavojingų atliekų: jos deginamos pavojingų atliekų deginimo įrenginyje arba šalinamos pavojingų atliekų sąvartyne.

2020 m. vandeninių dažų ir klijų atliekoms tvarkyti pradėtas taikyti flokuliavimo metodas. Dalį surinktų atliekų bendrovė perduoda kitiems tvarkytojams atlikti galutinį apdorojimą.

Bendrovės veikla grindžiama veiklos skaidrumu, atvirumu, bendruomeniškumu ir aukščiausio prioriteto teikimu aplinkosaugos reikalavimų kontrolei bei darbuotojų saugai.

Įmonės pavojingų atliekų deginimo įrenginio išmetamų teršalų stebėseną vykdoma, laikantis griežčiausių ES ir Lietuvos įstatymų bei kitų norminių aktų, o išsamūs duomenys apie išmetamus teršalus teikiami visuomenei ir kontroliuojančioms institucijoms.

"Toksika" is one of the largest hazardous waste management companies in Lithuania, operating a hazardous waste incineration plant and a hazardous waste landfill.

The company disposes of most of the hazardous waste collected and generated during its activities: it is burned in a hazardous waste incinerator or disposed of in a hazardous waste landfill.

In 2020, the flocculation method began to be used to manage aqueous paint/glue waste. The company transfers part of the collected waste to other handlers for final processing.

Company's activities are based on operational transparency, openness, community spirit and giving the highest priority to the control of environmental requirements and the safety of employees.

The monitoring of emissions from the company's hazardous waste incineration facility is carried out in compliance with the strictest EU and Lithuanian laws and other regulatory acts, and detailed pollutant emission data is provided to the public and controlling authorities.

„Toksika“ siekia dirbti su kuo mažesniu neigiamu poveikiu aplinkai, todėl stengiasi kuo efektyviau išvalyti deginimo įrenginio dūmus nuo teršalų. Įmonė vykdo nuolatinę pavojingų atliekų deginimo įrenginio stebėseną ir kiekvieną dieną skelbia faktines vidutines praėjusios dienos išmetamų teršalų vertes.

Bendrovės veiklą prižiūrinčiam Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentui suteikta galimybė stebėti išmetamų teršalų duomenis realiuoju laiku. Matavimų rezultatai rodo, kad faktinės deginimo įrenginio išmetamų teršalų normos yra gerokai mažesnės už nustatytas ribines vertes.

Kasmet organizuojami atvirų durų renginiai, kurių metu artimiausioms bendruomenėms, klientams ir verslo partneriams pristatomi veiklos rezultatai ir būsimos veiklos planai. Organizuojamas pavojingų atliekų surinkimas ir išvežimas Šiaulių rajono gyventojams. Jo metu pavojingos atliekos surenkamos nemokamai, vykdomas švietimas ekologijos ir pavojingų atliekų tvarkymo temomis. Nuolat matuojami išmetamų teršalų kiekiai ir perduodami Aplinkos apsaugos departamentui per internetinę sistemą. Įmonė atlieka išmetamųjų teršalų matavimus ne rečiau kaip du kartus per metus.

"Toksika" strives to work with the smallest possible negative impact on the environment, so it tries to clean the smoke from the incinerator from pollutants as efficiently as possible. The company performs continuous monitoring of the hazardous waste incineration facility and publishes the actual average values of the previous day's pollutant emissions every day.

The environmental protection department of Šiauliai district, which oversees the company's activities, has been given the opportunity to monitor emissions data in real time. The results of the measurements show that the actual emission rates of the incinerator are significantly lower than the set limit values.

Every year "open door" events are organized, during which the results of the activities and the next activity plans are presented to the nearest communities, customers, and business partners. Collection and removal of hazardous waste for residents of Šiauliai district is organized. During it, hazardous waste is collected free of charge and education is conducted on the topics of ecology and hazardous waste management.

Matavimus atlieka nepriklausomos akredituotos užsienio ekspertų laboratorijos. 2020 m. pastatyta aikštelė, kuri skirta apsaugoti atliekas nuo poveikio aplinkai. Įmonė bendradarbiauja su VILNIUS TECH universitetu, rengiant pavojingų atliekų tvarkymo specialistus. Veikla ir investicijos vertinamos atsižvelgiant į CO2 mažinimo tikslą. Įmonė „Toksika“, tvarkanti pavojingas atliekas, įskaitant galimai užkrėstas Covid-19 infekcija, pandemijos metu pradėjo naują veiklą.

Įmonė pradėjo teikti dezinfekavimo paslaugas patalpoms, kurios gali būti užkrėstos Covid-19. Taip pat „Toksika“ aktyviai prisidėjo stabdant koronaviruso plitimą Lietuvoje. Per visą pandemijos laikotarpį bendrovė pati rinko medicines atliekas iš ligoninių, kontrolės punktų ir kitų medicinos įstaigų, taip pat priiminėjo kitų surinkėjų atvežtas medicines ir kitas atliekas. „Toksika“ darbuotojai parengė rekomendacijas Sveikatos apsaugos ministerijai su nurodymais, kaip infekuotos medicininės atliekos turėtų būti pakuojamos ir perduodamos šalinti. Tai padėjo papildomai apsisaugoti nuo Covid-19 plitimo.

Emissions are continuously measured and transmitted to the Department of Environmental Protection through an online system. The company performs emissions measurements at least twice a year. Measurements are carried out by independent accredited laboratories of foreign experts. In 2020 a site was built to protect the waste from environmental impact. The company cooperates with VILNIUS TECH University in training hazardous waste management specialists. Activities and investments are evaluated against the objective of reducing CO2.

The company "Toksika", which handles hazardous waste, including potentially infected with Covid-19, started new activities during the pandemic. The company has started providing disinfection services for premises that may be infected with Covid-19. Also, "Toksika" actively contributed to stopping the Covid-19 virus in Lithuania. Throughout the pandemic, the company itself collected medical waste from hospitals, checkpoints and other medical facilities, and accepted waste from medical and other facilities brought by other collectors.

„Toksika“, šiemet švenčianti veiklos 30-metį, nuėjo ilgą kelią nuo visuomenėje priešaringai vertinamos įmonės iki geriausiai tvarkomos ir labiausiai į bendruomenę orientuotos bendrovės Lietuvoje.

Ši valstybinė įmonė, kurios pagrindinė akcininkė yra Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, šiandien gali būti pavyzdys, kaip tinkamas valdymas gali užtikrinti pelningą veiklą ir gražą valstybei. Šiemet jau trečius metus iš eilės „Toksika“ gavo aukščiausią vadybos įvertinimą vidutinių įmonių kategorijoje.

2021–2022 m. Valdymo indekse „Toksika“ gavo aukščiausią bendrą A+ įvertinimą vidutinių valstybės valdomų įmonių kategorijoje. Tokį apdovanojimą bendrovei skyrė Valdymo koordinavimo centras (VKC), kuris kasmet vertina valstybės valdomų įmonių valdymo kokybę. Per pastaruosius 30 metų buvo įdėta daug pastangų, kad būtų užmegztas dialogas su visuomene ir įrodyta, kad įmonė gali veikti saugiai, ekologiškai ir tvariai.

"Toksika", celebrating its 30th anniversary this year, has come a long way from a company that is considered controversial by society to the best management and the most community-oriented company in Lithuania.

The state-owned company, whose main shareholder is the Ministry of Economy and Innovation of the Republic of Lithuania, can serve as an example today of how proper management can ensure profitable operations and returns to the state. This year, for the third year in a row, "Toksika" has been awarded the highest management rating in the category of medium-sized companies.

2021-2022 In the governance index, "Toksika" received the highest overall rating of A+ in the category of medium-sized state-owned enterprises. Such an award was given to "Toksika" by the Management Coordination Center (MCC), which annually evaluates the quality of management of state-owned companies. Over the past 30 years, a lot of effort has been put into creating a dialogue with the public and proving that the company can operate safely, ecologically and sustainably.

“

**HOWEVER, SMALL AND
MEDIUM ENTERPRISES
LACK OBJECTIVITY AND
TRANSPARENCY IN THEIR
SUSTAINABILITY REPORTING**

**TERHI TUOMINEN,
RDI SPECIALIST, PROJECT MANAGER AT
LAB UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES**

”

Terhi Tuominen – LAB Taikomųjų mokslų universiteto MTTP specialistė, projektų vadovė pristatė LAB Taikomųjų mokslų universiteto ir Laurea Taikomųjų mokslų universiteto rengiamą projektą, kurį finansuoja Suomijos ekonominės plėtros, transporto ir aplinkosaugos centras.

ŽALIOSIOS FINANSINĖS ATASKAITOS IR ATSKAITOMYBĖ KAIP ŽALIOSIOS PERTVARKOS DALIS – ŽALIOJI ATSAKOMYBĖ

GREEN FINANCIAL STATEMENTS AND ACCOUNTABILITY AS PART OF THE GREEN TRANSITION – GREEN RESPONSIBILITY

Terhi Tuominen – RDI specialist, project manager at LAB University of Applied Sciences, project manager presented a project that is developed by LAB University of Applied Sciences and Laurea University of Applied Sciences, funded by Finnish Centre for Economic Development, Transport and the Environment.

Projekto tikslas – stiprinti mažų ir vidutinių apskaitos įmonių ir jų klientų atsparumą, pereinant prie žaliosios atskaitomybės, didinant jų informuotumą apie naujus įmonių atsakomybės atskaitomybės reikalavimus, remiant jų gebėjimą keistis ir ugdant jų kompetenciją žaliosios finansinės atskaitomybės ir įmonių atsakomybės atskaitomybės srityje.

Šiuo projektu siekiama kartu su mažosiomis ir vidutinėmis apskaitos įmonėmis kurti naują paslaugų modelį jų klientams, kuris leistų nepriklausomai nuo pramonės šakos rengti neutralias, objektyvias žaliąsias finansines ataskaitas ir įmonių atsakomybės ataskaitas. Tai padės palaikyti apskaitos įmonių konkurencingumą ir suderinti atsakomybės atskaitomybės standartus tikslinėse srityse ir kitur Suomijoje. Projektas prisidės prie papildomų iššūkių, kylančių apskaitos darbuotojams dėl Covid-19 epidemijos, nes žaliaji ekonomika ir kompetencijos šioje srityje stiprina gebėjimą keistis. Išplėtus atsakingų paslaugų buhalterinės apskaitos klientams spektrą, naujas buhalterinių paslaugų modelis padės nedelsiant reaguoti į Covid-19 pandemiją.

The aim of the project is to strengthen the resilience of small and medium sized accounting enterprises and their clients in the green transition by raising their awareness of the new corporate responsibility reporting requirements, supporting their capacity to change, and developing their expertise in green financial reporting and corporate responsibility reporting.

The objective is to co-create together with the small and medium sized accounting enterprises a new service model for their clients, that enables them to do a neutral, objective green financial statements and responsibility reporting, regardless of industry. This will support the competitiveness of the accounting enterprises and harmonize the responsibility reporting standards in the target areas and elsewhere in Finland. The project will contribute to the additional challenges posed by the Covid-19 epidemic for accounting staff, as considering the green economy and competence will strengthen the capacity for change. Expanding the range of responsible services for accountancy clients, a new accountancy service model will support the immediate response to the Covid-19 epidemic.

2021 m. ES pradėjo įgyvendinti naują įmonių atsakomybės teisės iniciatyvą, kuri netiesiogiai veikia ir tas mažąsias ir vidutines įmones, kurios yra tiekimo grandinių dalis arba didesnių įmonių ir (arba) mažmenininkų (kuriems taikomi tvarumo standartai) paslaugų gamintojai ar tiekėjai.

Tikėtina, kad kiekvienoje ES šalyje įstatymas bus įgyvendinamas skirtingai ir daug klausimų išliks vis dar neaiškūs (dėl to, kaip įstatymas bus įgyvendinamas nacionaliniu lygmeniu). Tai reiškia, kad įmonės pradeda reikalauti tvarumo reikalavimų iš savo vertės grandinės partnerių – mažų ir vidutinių įmonių. Tačiau mažoms ir vidutinėms įmonėms trūksta objektyvumo ir skaidrumo, teikiant tvarumo ataskaitas. Šio tipo įmonės taip pat dažnai susiduria su išteklių trūkumu.

Pirmaisiais projekto įgyvendinimo metais buvo surengti įvairūs mokomieji ir internetiniai seminarai tvarumo ataskaitų teikimo klausimais, kurie buvo skirti mažoms ir vidutinėms apskaitos įmonėms. Be to, buvo atliktas parengiamasis tyrimas mažų ir vidutinių įmonių atsakomybės klausimais ir išanalizuota šių įmonių atsakomybės iššūkių situacija tiriamuoju momentu.

The EU launched a new corporate responsibility law initiative in 2021 which indirectly affects also those small and medium enterprises who are part of the supply chains or service producers or suppliers of larger firms/retailers (who require sustainability standards).

Implementation of the law is likely to vary in each EU country and many issues are still unclear (regarding how the law is implemented on a national level). This means that companies are starting to demand sustainability requirements from their value chain partners – small and medium-sized enterprises. However, small and medium enterprises lack objectivity and transparency in their sustainability reporting. Small and medium enterprises often have resource constraints also.

In terms of project implementation, during the first year, various educational workshops and webinars related to sustainability reporting issues to small and medium accounting firms were organized. Moreover, a preparatory study was conducted related to small and medium enterprises responsibility issues and analyzed the current state of the responsibility issues among the target firms.

Iš viso tyrime dalyvavo beveik 200 Suomijos įmonių. Kartu su apskaitos įmonėmis ir ekspertų grupe buvo sukurtas paslaugų projektavimo modelis (Blueprint).

Projekto metu buvo norėta pasiekti bei bendradarbiauti su 40 mažų ir vidutinių apskaitos įmonių. Buvo surinkta informacija apie tai, kokius statistinius duomenis/pagrindines savybes, susijusias su trimis tvarumo sritimis (atsakomybe už aplinką, ekonomine atsakomybe ir socialine atsakomybe), galima įvertinti.

Šiuo metu modelio kūrimas eina į pabaigą. Jau yra sukurti mažų ir vidutinių įmonių kontekstą atitinkantys atsakomybės rodikliai/ priemonės ir atsakomybės atskaitomybės modelis, kuris pateikia atsakymus apie pagrindinius atsakomybės rodiklius. Paslaugų ir tvarumo ataskaitų modelius planuojama baigti kurti per artimiausius 5 mėnesius.

Overall, close to 200 firms in Finland were reached. The service design model (Blueprint) was developed together with the accounting firms and expert team.

Was aimed to reach and collaborate together with 40 small and medium accounting firms during the project. The feedback regarding what kind of statistics/key features can be measured related to three areas of sustainability (environmental, economic and social responsibility) was collected.

The model is currently finalizing. "responsibility indicators/measures" that suit small and medium enterprises' context and "responsibility reporting model" which gives answers for the key responsibility indicators, are developed. The service model and sustainability reporting model is finalizing during the next 5 months.

“

**THE VISION FOR
FINLAND IN 2035:
“OUR ECONOMIC SUCCESS
IS FOUNDED ON
A CARBON-NEUTRAL
CIRCULAR ECONOMY
SOCIETY”**

**MERI JALONEN,
CHIEF SPECIALIST IN SUSTAINABLE BUSINESS AT
LAB UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES**

”

STRATEGINIAI ŽINGSNIAI ŽIEDINĖS EKONOMIKOS LINK SUOMIJOJE

Meri Jalonen – LAB Taikomųjų mokslų universiteto vyriausioji tvaraus verslo specialistė pristatė Suomijos strateginę žiedinės ekonomikos skatinimo programą. Siekiama iki 2035 m. ekonomiką paversti žiedinės ekonomikos principais grindžiama ekonomika, o tai yra svarbus žingsnis siekiant Suomijos anglies dioksido neutralumo tikslo ir stiprinant Suomijos, kaip žiedinės ekonomikos lyderės, vaidmenį.

STRATEGIC STEPS TOWARD A CIRCULAR ECONOMY IN FINLAND

Meri Jalonen – Chief Specialist in Sustainable Business at LAB University of Applied Sciences presented Finland's strategic programme to promote a circular economy. The aim is to transform the economy into one that is based on the principles of a circular economy by 2035, which is an important step toward achieving Finland's carbon neutrality target and strengthening Finland's role as a leader in the circular economy.

Suomijos vizija 2035 m: „Mūsų ekonominė sėkmė grindžiama žiedinės ekonomikos visuomene, kurioje išmetamas neutralus anglies dioksido kiekis“.

Programoje nustatyti pagrindiniai žingsniai ir tikslai šiai vizijai įgyvendinti: iki 2035 m. išteklių našumas padvigubės, palyginti su 2015 m. buvusiu našumu, o iki 2035 m. žiedinių medžiagų naudojimo rodiklis padvigubės.

Programa įgyvendinama vykdant įvairias iniciatyvas. Jos apima ekonomines paskatas taupiai naudoti gamtinius išteklius ir diegti žiedinės ekonomikos paslaugų modelius; rengti ES lygmens teisės aktus ir produktų politikos priemones, kuriomis remiama žiedinė ekonomika; skatinti stipresnę perdirbtų medžiagų rinką ir didinti žiedinės ekonomikos paslaugų patrauklumą.

Svarbi programos dalis – kompetencijų ugdymas, įgyvendinant tokias iniciatyvas, kaip ekspertinio tinklo – žiedinės ekonomikos Suomija – sukūrimas ir žiedinės ekonomikos kompetencijų įtraukimas į švietimo sistemą bei darbinės veiklos įgūdžių ugdymas.

The vision for Finland in 2035: “Our economic success is founded on a carbon-neutral circular economy society”.

The programme sets key steps and objectives for achieving this vision: the productivity of resources will double by 2035 from what it was in 2015 and the circular material use rate (CMU) will double by 2035.

The programme is being implemented through various initiatives. These include economic incentives for the sparing use of natural resources and the adoption of circular economy service models; developing EU level legislation and product policy measures that support the circular economy; promoting a stronger market for recycled materials and improving the appeal of circular economy services.

An important part of the programme is the development of competences with initiatives such as establishing a network of expertise – Circular Economy Finland – and including circular economy competence in the education system and working life skills.

Vienas iš pagrindinių žiedinės ekonomikos skatintojų Suomijoje yra „Sitra“ – į ateitį orientuotas fondas, kuris veikia kaip ekspertų grupė, eksperimentų skatintojas ir bendradarbiavimo katalizatorius. Vienas iš „Sitra“ strateginių tikslų – rasti ekologinio tvarumo krizės sprendimus.

„Sitra“ parengė Suomijos žiedinės ekonomikos 2016-2025 m. veiksmų planą, kuris buvo pirmasis pasaulyje. Veiksmų plane, iš vienos pusės, pabrėžtas valstybės skatinamasis vaidmuo, palankus vidaus rinkai, iš kitos pusės, ir stipri orientacija į įmones, eksportą ir technologijas kartu su visapusiškų sprendimų paieška ir bendradarbiavimu, apimančiu visą vertės grandinę.

Žiedinės ekonomikos mąstymo įtvirtinimas visų lygių ir visų pramonės šakų švietime yra gyvybiškai svarbus siekiant sudaryti sąlygas teisingam perėjimui prie žiedinės ekonomikos („Sitra“ 2021).

One of the key promoters of the circular economy in Finland is Sitra – a future-oriented fund that acts as a think tank, promoter of experiments and a catalyst for co-operation. Finding solutions to the ecological sustainability crisis is one of Sitra's strategic objectives.

Sitra prepared the Finland's road map to a circular economy 2016-2025, which was the first one in the world. On the one hand, the road map highlighted the state's enabling role favorable for the domestic market, on the other hand, and a strong company, export and technology orientation combined with the search for comprehensive solutions and co-operation covering the entire value chain.

Embedding circular economy thinking into education at all levels and in all industries is vital to enabling a just transition to a circular economy (Sitra 2021).

Suomijos aukštojo mokslo institucijos imasi daug iniciatyvų, siekdamos įtraukti tvarumo klausimus į švietimo ir MTTP veiklą.

Nacionalinėmis finansavimo programomis skatinama MTTP veikla, kuria skatinamas tvarumas ir žiedinė ekonomika, pavyzdžiui, programa „Carbon neutral Finland“ skatina energijos vartojimo efektyvumą ir žiedinę ekonomiką, kad būtų sumažintas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

Suomijos taikomųjų mokslų universitetų konsorciumas steigia naują žiedinės ekonomikos kompetencijų centrą. Jame siūlomi žiedinės ekonomikos verslo modeliai, padedantys paspartinti pelningą augimą, dalijamasi informacija apie naujausias žiedinės ekonomikos tendencijas ir mokslinius tyrimus, telkiami ekspertai.

Finland's higher education institutes are taking many initiatives to incorporate sustainability issues in education and RDI activities.

National funding programmes encourage RDI activities that promote sustainability and a circular economy e.g., Carbon neutral Finland (ERDF) promotes energy efficiency and the circular economy to reduce greenhouse gas emissions.

A novel Competence Center for Circular Economy is being established by a consortium of Finnish universities of applied sciences. It offers circular business models to accelerate profitable growth, shares information on the latest circular economy trends and research, and brings together experts.

“

**BECOMING A SUSTAINABLE
BRAND IS ALWAYS
A PROCESS, IT NEVER
HAPPENS IN ONE DAY**

**VERA WAMSTEEKER,
THE FOUNDER OF THE MARKETING AGENCY
ANGOAN**

”

ĮSITRAUKIMAS KAIP GERIAUSIA INVESTICINĖ GRAŽA: KAIP SUKURTI TVARAUS PREKĖS ŽENKLO STRATEGIJĄ?

Vera Wamsteeker, marketingo agentūros „AnGOAn“ įkūrėja teigia, jog lojalumas prekės ženklui yra vienas iš nedaugelio ilgalaikių konkurencinio pranašumo šaltinių. Kai klientas tampa lojalus prekės ženklui, jam sunkiau pereiti pas konkurentą. Lojalūs klientai yra linkę daugiau išleisti prekės ženklui ir tai savaime turi įtakos augimui – gerbėjai rekomenduoja prekės ženklą draugams bei šeimos nariams. Tačiau, dėl kokių priežasčių žmonės išlieka lojalūs?

ENGAGEMENT HAS THE BEST ROI: HOW TO CREATE A SUSTAINABLE BRANDING STRATEGY?

Vera Wamsteeker, the founder of the marketing agency AnGOAn, states that Brand loyalty is one of the few long term sources of competitive advantage. Once a customer is loyal to a brand, it is often more difficult for them to switch to a competitor. Loyal customers tend to spend more with the brand and it's self-reinforcing, fans recommend the brand to friends and family. But what makes people stick?

Vartotojams vis labiau rūpi klimato kaitos, socialinio teisingumo ir ekonominių pokyčių temos, todėl jie vis dažniau supranta jų pinigų reikšmę.

„Yotpo“ 2021 m. tyrimų duomenimis, daugiau kaip 84% pasaulio respondentų yra labiau linkę pirkti iš prekės ženklo, kurio vertybės sutampa su jų pačių vertybėmis, o tai itin aktualu Z kartos atstovams, kurių su šiuo teiginiu sutiko daugiau kaip 90%. Dėl to tvarumas tampa pagrindiniu lojalumo prekės ženklui veiksnium. Ir ne veltui – tai vienintelis būdas užsitikrinti šviesią ateitį. Be to, tai siūlo ateities vertę strategiją, kuri yra patraukli kiekvienam: tiek investuotojams, siekiantiems stabilaus augimo, tiek klientams, norintiems kažką pakeisti. Kitas klausimas – kaip tapti tvarium ir ateities vertu prekės ženklu?

Bet pirmiausia, kas yra tvarus prekės ženklas? Kol tradicinės įmonės galvoja apie didėjančią pelną, tuo tarpu tvarus prekės ženklas pabrėžia kilnesnį tikslą. Šis tikslas turi apimti aplinkosaugos, socialinius ir ekonominius aspektus. Pavyzdžiui, nulinis atliekų susidarymas, nulinis išmetamųjų teršalų kiekis, plastiko atsisakymas, sąžiningos kainos, vergovės netoleravimas, lygybė ir tinkamas įmonės valdymo kodeksas.

As consumers face growing concern around climate change, social justice issues, economic changes, they realize their money counts.

According to “Yotpo” website research (2021), over 84% of global respondents are more inclined to buy from a brand whose values align with their own. And with generation Z it's even more, over 90%. That makes sustainability a major driver of brand loyalty. And for a good reason, it's the only way to ensure a bright future. Moreover it offers a future-worthy strategy that is attractive to anyone. For investors who are looking for resilient growth to customers who want to make a difference. The next question is, how to become a sustainable and future-worthy brand?

But first of all, what is a sustainable brand? While traditional businesses like to think about maximizing profit, sustainability branding emphasizes a greater purpose. This purpose needs to entail environmental, social and economic ideals. For example zero waste, zero emissions, plastic free, honest prices, no slavery, equality and proper corporate governance codes.

Noras tapti tvariu prekės ženklu yra nuolatinis procesas, tai neįvyksta per vieną dieną, svarbus kiekvienas žingsnis. Siekdama pritaikomumo, sukūriau 6 žingsnių vadovą.

1 ŽINGSNIS

Sukurkite tvarumo veiksmų planą, kuriuo vadovaudamiesi sieksite galutinio tikslo. Tai ne tik puikus įrankis strategijai numatyti, bet ir puiki komunikacijos priemonė, kuria galite pasidalinti su darbuotojais, suinteresuotosiomis šalimis ir klientais. Pasiimkite jį su savimi į kelionę link geresnės ateities. Dalinkitės pažanga, įžvalgomis ir sunkumais šiame kelyje.

2 ŽINGSNIS

Pažvelkite į visą procesą – aplinkosauginį, socialinį ir ekonominį. Kaip galite maksimaliai padidinti tvarumą? Pažvelkite į visą savo tiekimo grandinę ir poveikį, kurį darote pasauliui. Investuokite ne tik į savo produktus. 2015 m. nustatyti JT darnaus vystymosi tikslai yra puikus šaltinis, kaip siekti geresnių rezultatų. Tvarūs prekių ženklai imasi veiksmų, siekdami keisti situaciją.

3 ŽINGSNIS

Viso ko pagrindas yra inovacijos – permąstykite, perkurkite iš naujo. Pasidomėkite, kaip galėtumėte pakeisti esamus produktus, perdaryti juos tvaresniais, be plastiko, sąžiningesniais ir kt.

Becoming a sustainable brand is always a process, it never happens in one day. And every sustainable step counts. To make it more practical I created a 6 step guide.

STEP 1

Create a sustainability roadmap to guide your company to your end goal. This is not only a great tool to envision your strategy, but also a great communication means to share with your employees, stakeholders and customers. Take them with you on your journey to a better future. Share progress, insights and struggles along the way.

STEP 2

Look at the whole process, environmental, social and economic. How can you maximize sustainability? Look at your whole supply chain, and all the impact you have on the world. Invest in more than your products alone. The UN sustainable development goals set in 2015 are a great source for doing better. Sustainable brands take action to change things.

STEP 3

Innovation is key - rethink, reinvent and redesign. Look at how you can change your existing products and make them more sustainable, plastic free, honest, etc.

4 ŽINGSNIS

Būkite atviri ir sąžiningi. Iš kur gaunate tvarių medžiagų, kaip elgiatės su žmonėmis, ar visa jūsų tiekimo grandinė yra skaidri? Šiais globalizacijos ir interneto laikais sunku nuslėpti tiesą. Melas ar apgaulė išaiškės ir gali sunaikinti prekės ženklą.

5 ŽINGSNIS

Megzkite partnerystes. Pavyzdžiui, mažmeninės prekybos prekių ženklai gali palaikyti tuos produktus, kurių šaknys susijusios su tvarumo praktika ir skleisti žinią apie tai savo klientams.

6 ŽINGSNIS

Būkite įsitraukę. Kaip matyti iš šio pranešimo pavadinimo, įsitraukimas turi geriausią investicinę grąžą. Įtraukite klientus į savo strategiją, pasakokite jiems, ką darote, siekdami pakeisti pasaulį. Dalinkitės savo istorijomis ir vertybėmis, užduokite klausimus ir atsakykite į juos, kurdami ryšį su klientais!

Visą prezentaciją galite atsisiųsti adresu: angoan.nl/download. Pabaigoje rasite papildomą skyrių apie tai, kaip atpažinti „žaliąjį smegenų plovimą“ (kaip prekių ženklai apsimeta žaliaisiais, nors iš tiesų tokie nėra).

Nes mes visi esame vartotojai ir turime galią pakeisti verslo pasaulį!

STEP 4

Be open and honest. Where do you source your sustainable materials, how do you treat your people, is your whole supply chain transparent? In these times of globalization and the internet it's hard to shuffle things under the carpet. Lying or cheating will come out and can destroy a brand.

STEP 5

Form partnerships. Retailer brands, for example, can stick to products that have roots in sustainability practices and communicate that to their customers.

STEP 6

Stay engaged. As the title of this article implies, engagement has the best ROI (return on investment). Involve your customers in your strategy, tell them what you are doing to change the world. Share your stories and values, ask and answer questions, and make customers stick!

Download the whole presentation at: angoan.nl/download. In the end you will find a bonus section on how to spot greenwashing (how brands pretend to be green, but in fact are not).

Because we are all consumers and have the power to change the corporate world!

UŽSAKYMO NR. 2443
IŠLEIDO KAUNO KOLEGIJOS REKLAMOS IR MEDIJŲ CENTRAS
PRAMONĖS PR. 20, LT-50468, KAUNAS

KAUNAS, 2023